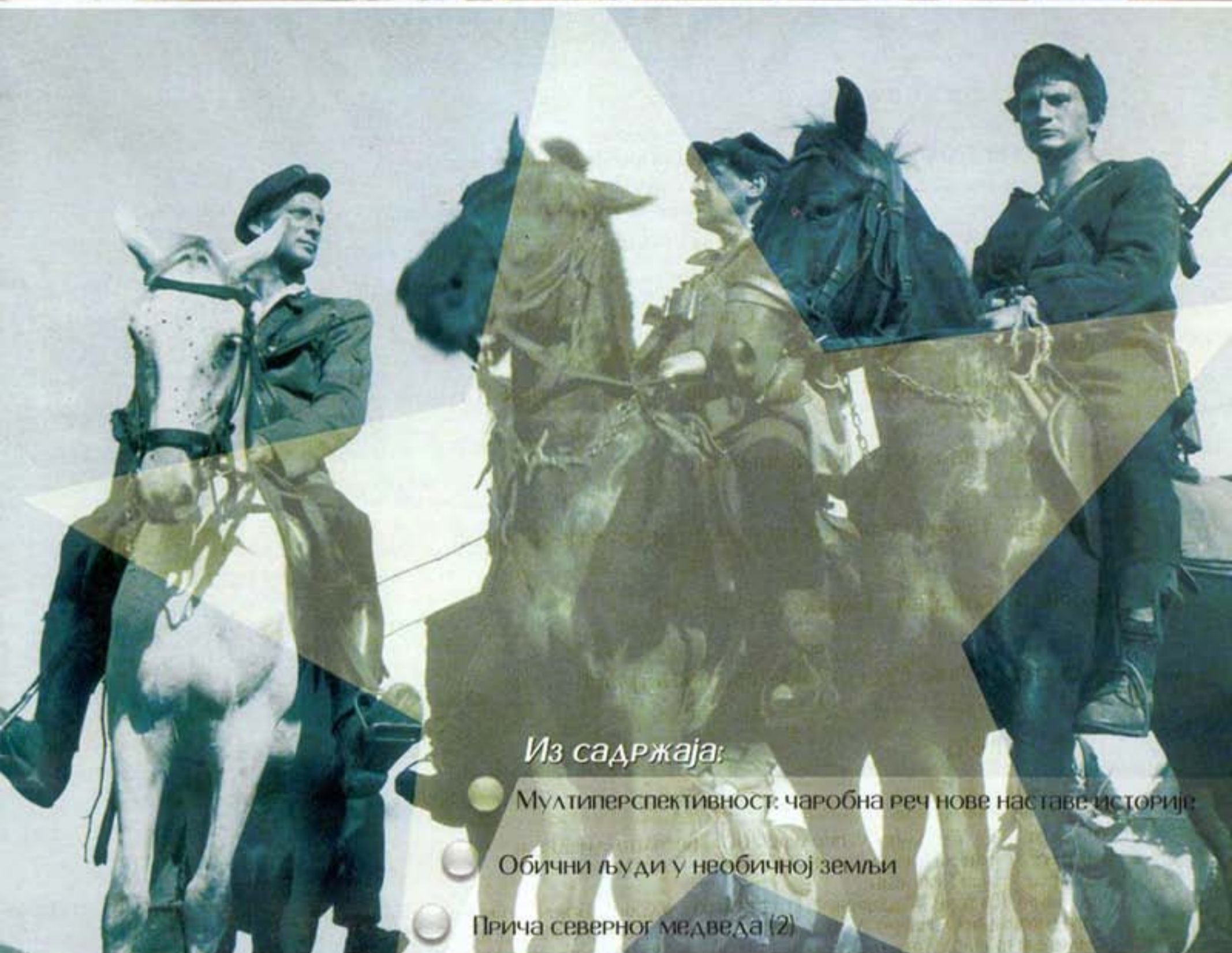

Жеродот

број 6

ОБНАТЕН УДРУЖЕЊА ЗА ДРУШТВЕНУ ИСТОРИЈУ – EUROCLIO
www.udu.org.yu/efcl

бесплатно издање, година IV пролеће 2005.

Из садржаја:

- Мултиперспективност: чаробна реч нове наставе историје
- Обични људи у необичној земљи
- Прича северног медведа (2)

Чаробна реч НОВЕ

Једна од речи које су грунуле у наше животе са увођењем „политички коректних“ и „обавезних демократских термина“ јесте мултиперспективност. Као и са другим сличним „транспарентним“ и „реформским“ речима, и са овом се поступа необавезно, лакомислено и самоподразумевајуће. Добра је за сваку прилику, кад њу изговорите као да сте решили све проблеме и послали тајни препознатљиви знак да би јесте за те промене. Ипак, до сада нисмо

националних држава на Балкану, Балканским ратовима и Другом светском рату. Свака књига има око 140 страна прикупљених историјских извора из 11 различитих земаља југоисточне Европе. Уредник издања је проф. Кристина Кулури, иначе председница Образовног комитета солунског Центра.

Књиге које су сада пред нама резултат су вишегодишњег рада на компаративном проучавању наставе историје у земљама региона. Пут

којим се дошло до ових књига веома је занимљив и може нам открити много о образовним циљевима које је пред себе поставио ауторски тим. За почетак потребно је рећи да су Центар за помирење и демократију у Солуну основали утицајни привредници и интелектуалци из југоисточне Европе са циљем да „омекшају“ границе и олакшају комуникацију међу суседним, али, највећим делом, завађеним народима. Убрзо се дошло до закључака да су управо разумевање историје, начини на које се она тумачи, стереотипи који владају о појединим историјским ситуацијама, можда и кључно утицали на психолошке и сваке друге препреке које су балканске сукобе учинили могућима. Због тога је 1998. године основан Научни одбор (Academic committee) чији је задатак био ново и модерније сагледавање прошлости. На челу тог одбора налази се проф. Марија Тодорова, а једна од активности тога тела било је повезивање доктораната и младих историчара Балкана и омогућавање њихових контаката са најпознатијим светским балканолозима.

Убрзо по оснивању овог научног тела увидело се да образовање има далеко већу улогу у формирању историјске свести од саме историјске науке. Због тога је 1999. године основан Комитет за анализу уџбеник, сада назван Образовни

комитет. То тело је састављено од представника свих земаља региона и као свој први задатак имало је упоредну анализу балканских уџбеника историје. Та фаза заједничког рада трајала је до краја 2000. године. Одржано је седам радионица током којих је компаративно проучавано писање балканских уџбеника о најболнијим историјским питањима, а резултати тога рада објављени су у две књиге: *Teaching the history of Southeastern Europe* и *Clio in the Balkans. The Politics of History Education* (Солун, 2002).

TEACHING MODERN SOUTHEAST EUROPEAN HISTORY
Alternative Educational Materials

WORKBOOK 4

The Second World War

CDSEE
CENTRE FOR DEMOCRACY AND PEACE

имали прилике да видимо мултиперспективност на делу, да у рукама држимо наставне материјале који су урађени на основу тог принципа, а да се, притом, односе на нашу историју. Такву могућност ће нам, по први пут, понудити додатни наставни материјали које је недавно објавио Центар за демократију и помирење у Југоисточној Европи из Солуна. Ради се о четири књиге које су недавно објављене на енглеском језику, а које су посвећене осетљивим и контроверзним темама наше заједничке балканске прошлости: Османском царству, настанку

НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ

Следећу фазу обележио је рад са наставницима историје и то кроз покушај да се, прикупљањем различитих врста историјских извора, помоћу мултиперспективности, наставници припреме да ученицима представе најконтроверзније теме прошлости. Радионице које су одржаване у том делу пројекта показале су заинтересованост наставника за тај вид рада, али и чињеницу да је готово немогуће за самог наставника да прикупи потребну количину извора која би му омогућила да успешно одржи час и покаже ученицима суштину тог новог приступа настави историје. Тако се дошло на идеју да се управо прикупљањем извора из свих балканских земаља и објављивањем књига које су сада пред нама омогући наставницима да уведу метод мултиперспективности у наставу историје.

Један од најважнијих разлога за објављивање ових збирки извора била је чињеница да постизање консензуса око историјске истине није могуће. Неколико покушаја да се направи заједнички, европски уџбеник историје, као и један неуспео покушај бугарских колега да направе уџбеник балканске историје, показали су да до „заједничке истине“, прихватљиве за све, није могуће доћи. Различити погледи на историју, готово потпуно различита тумачења појединих догађаја и бурне емоције које су изазивали покушаји да се дође до компромиса, упутили су истраживаче и писце уџбеника на закључак да се у такве експерименте са креирањем „минимума заједничке историјске свести“ не треба упуштати. Највише што се може постићи у покушајима приближавања јесте управо давање информације ученицима да постоје велике разлике у виђењу одређених историјских проблема и да суседни народи могу један историјски догађај тумачити на, до те мере различите начине, да лаик може посумњати да се уопште ради о истом догађају. Због тога, највећа амбиција „ломиритељски настројене наставе историје“ може да буде једино пружање информације ђацима о томе како су различити представници њиховог и суседних народа видели ту заједничку прошлост. Верује се да такав приступ историји може допринети рационалнијем схватању прошлости, па самим тим и реалнијем доживљавању проблема садашњости.

Књиге које су до сада објављене на енглеском језику резултат су готово трогодишњег рада великог тима од четрнаест настав-

ника из једанаест земаља југоисточне Европе. Изворе из српске историје одабрао је проф. др Милан Ристовић. Уредници књига били су неки од највећих стручњака за поједине области: проф. Халил Берктај и проф. Богдан Мурђеску (Отоманско царство), др Мирела Луминита Мурђеску (Стварање националних држава), проф. Валериј Колев и проф. Кристина Култури (Балкански ратови), и Крешимир Ердеља (Други светски рат). Импресивна је и ли-

ста рецензената који су допринели коначном изгледу књига: проф. Роберт Стредлинг, проф. Марија Тодорова, проф. Петер Водопивец и Иван Вејвода.

Књиге би на српском језику требало да буду објављене на јесен 2005. године и очекује се да ће, потом, почети организација низа семинара на којима би се наставници у Србији обучили да ове додатне наставне материјале употребљавају у настави.

доц. др Дубравка Стојановић
Филозофски факултет, Београд